Recension Teater

Den osynliga – en berättelse om kärlek & Original Gods – Fåglarnas skolgård
Värmen gör lilla Ninni synlig

Ulf Eriksson och Baura L Magnúsdóttir i ”Den osynliga”. Foto: Jonas Jörneberg

Vikten av bekräftelse och villkorslös kärlek är temat på Teater Pero, som inspireras av Tove Jansson. På Teater Tre får barnpubliken istället upptäcka fåglarnas tuffa skolgård.

Karin Helander
Publicerad 13:00

Följ skribent

Den osynliga – en berättelse om kärlek & Original Gods – Fåglarnas skolgård

Barn- och ungdomsteater
Var: Teater Pero & Teater Tre, Stockholm
”Den osynliga”. Regi: Peter Engkvist. Scenografi, kostym: Lina Serning. Musik: Ulf Eriksson. ”Original Gods”. Regi: Anne Jonsson. Scenografi, kostym: Hanna Cecilia Lindkvist. Musik: Maja Långbacka, Matilda Bådagård

De fria grupperna är en oumbärlig del av infrastrukturen för svensk barnteater. Några har hemmascener, nästan alla turnerar flitigt. Många har presenterat scenkonst av god kvalitet för den unga publiken i decennier, trots snäva resurser. Två av de Stockholmsbaserade frigrupperna har haft septemberpremiärer.

Regissören Peter Engkvist och Teater Pero litar på den unga publikens förmåga att lyssna. Den musikimpregnerade berättelsen står ofta i centrum. I den finstämda ”Den osynliga” (från 3 år samt för anpassad förskola och skola), fritt efter en novell av Tove Jansson, handlar det om vikten av villkorslös kärlek och bekräftelse.

Den mycket samspelta trion, med musikern Ulf Erikssons trygghet, Baura L Magnúsdóttirs varma utstrålning och mimskådespelaren Magnus Lundblads komiska kluriheter, framför med hjälp av enkel rekvisita berättelsen om hur flickan Ninni berövats sin självkänsla och blivit osynlig, men som genom en varmhjärtad familj blir synlig igen.

Föreställningen spelas med stöd av tecken som alternativ och kompletterande kommunikation (TAKK). Ett skåp med pappersvita transparenta väggar används för skuggspel. En vattensprayflaska blir ösregn. Den lilla osynliga representeras först av en bjällra, sedan syns hennes våta fotspår och nakna fötter, till slut jublar hon över att synas så att skåpet fylls av färg.

Musiken ackompanjerar känslorna: vemodets toner, Ninni-bjällrans försiktiga klockspel, jazzig äppelplockarmusik och förlösande skrattsång. Och på en hylla står små figurer av Muminfamiljen, som en påminnelse om berättelsens ursprung.

Lisa Nilsson och Åsa Lundvik Gustafson i ”Original Gods”. Foto: Thomas Zamolo

Teater Tres konstnärliga ledare Anne Jonsson bjuder barnpubliken på ”Original Gods – Fåglarnas skolgård” (5–10 år), lekfull dansteater över temat fåglar. Dansarna Åsa Lundvik Gustafson och Lisa Nilsson fångar skickligt fåglars rörelsemönster från hönsfåglars sprättande gång och knyckiga huvudvridningar till kantigt vaggande ankor och kråkor, men också pigga småfåglar, hotfulla rovfåglar och svansjösvanar. Här excelleras i snabba näbbar, sträckta fågelhalsar, krafsande klor, nervöst ruggande fjädrande och svepande vingar.

Några insprängda repliker och en ringande skolklocka betonar att det är fåglarnas skolgård som är platsen för vänskap, hackordning och utsatthet. Musiken av Maja Långbacka och Matilda Bådagård är tätt sammanvävd med rörelserna och leker med fågelläten, vingsus och starkt skiftande rytmer, som får barn i salongen att sittdansa i bänkarna.

Karin Helander

Följ skribent

ANNONS

Gör som Nina och Frederic – investera i din hälsa!

EXTERN LÄNK FRÅN WELLOBE

Nyttja ditt friskvårdsbidrag hos oss och få kostschema, träningsprogram och kaloriräknare.

LÄS ÄVEN

Wowkänsla när Hamlet blir teater

SCEN sön, 10:33

Lille Hamlet är hjälte i en grym vuxenvärld

SCEN 15 sep 2023

Hamlet lär Silvana Imam att visa sårbarhet

KULTUR 15 sep 2023

RELATERADE ÄMNEN

Teater Scenrecensioner Scen Tove Jansson

MER FRÅN STARTSIDAN

Militärt stöd till polisen bereds av regeringen

POLITIK 1 tim

Nya Polestar 2 laddar 34 procent snabbare

ANNONS POLESTAR

Hemlig ljudinspelning: ”Inget fusk och snusk”

NÄRINGSLIV 3 tim

Uppgifter: Reservarmé i rörelse för rysk offensiv

VÄRLDEN Idag 05:43

MEST LÄST

1 **Två personer anhållna efter dödssprängning**

SVERIGE Idag 05:10

2 **Nya läkemedlet ”dubbelt så bra för viktnedgång”**

LIVET Idag 05:42

3 **KD-topp: Kanske dags att vi i högern ber om ursäkt**

POLITIK 3 tim

4 **Stans bästa: ”Smakar som mormors bullar”**

MAT & DRYCK Igår 15:56

5 **”Det är åt helvete i landet nu”**

NÄRINGSLIV Igår 17:14

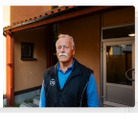

Annons

Jernbanan
Drömmen om en rättvis värld faller sönder

Jakob Hultcrantz Hansson omgiven av Sonja Lindblom, Andreas Anterot och Amina Avdić. Foto: Patrick Degerman

”Jernbanan” är en hyllning till Sara Lidmans nästan bibliska beskrivning av den västerbottniska världen före industrialismen. Den musiksatta uppsättningen växer när ensemblen blir mer självsäker.

Lars Ring
Publicerad 09:50

Följ skribent

Jernbanan

Teater
Regi: Bobo Lundén
Medverkande: Jakob Hultcrantz Hansson, Amina Avdić, Ellinor Lindgren, Andreas Anterot, Henrik Gustafsson, Mattias Kågström
Var: Västerbottensteatern, Skellefteå
Text: Sara Lidman. Manus: Dag Thelander
Musik: Per Wickström Scenografi: Caroline Romare. Kostym, mask: Helena Andersson. Ljus: Maria Ros. Rörelseinstruktör: Kajza Rauhala

Det börjar liksom bakifrån. Didrik Mårtenson sitter redan från början fängslad på Långholmen för förskingring. Han, myrdikaren och fantasten, han som längtat så efter att via en ny järnväg ta Stockholm och konungen till västerbottniska Lillvattnet och visa dem frosten, tranorna och slitet. För att nå dit tvingas han att bygga handelsbod, ta över kommunen, lägga ut kontrakt och låna penningar. Han är så ivrig att vilja alla väl att han låter andra ta hans eget liv ifrån honom. Didrik luras av stormännen på skog, och sin demokratiska dröm.

Västerbottensteatern i Skellefteå hyllar med ”Jernbanan” att ett jämnt sekel gått sedan Sara Lidman föddes. Scenen är storslagna Sara kulturhus som invigdes 2021 – byggt av prima västerbottnisk skog. Nu iscensätter man

”Jernbanesviten” som omfattar en hel rad romaner som här blivit musikalisk berättarteater för sju aktörer. Folkteater om en bygd och en tid, om oegennytta och svikna visioner. Om det sistnämnda handlar om i dag är upp till betraktaren.

Ensemblen i ”Jernbanan”, Caroline Romares scenografi är ett öppet rum. Foto: Patrick Degerman

Dag Thelander svarar för manus. Den som läst böckerna inser att det är omöjligt att skapa något annat än en kontur av den rika handlingen, som vimlar av öden och äventyr – och en lidmansk språklighet som är snart sagt omöjlig att förkorta. Här saknas hennes makalösa dialektala rikedom som berikar alla roller. På scenen talas knappast alls mål, och raskt går det. Ensemblen hinner nästan inte hitta tonen av skröna, dessa skärvor av livsöden saknar här romanernas intrikata komplexitet.

Den nu aktuella ”Jernbanan” är förstås något helt annat än böckerna – en inventering av Sara Lidman-tematik och -gestalter, exempelvis. Först då man insett och bejakat detta kan man uppskatta farten, humöret och hur man bygger vackra, skarpa bilder. Caroline Romares scenografi är ett öppet rum, där naturen är antydd och trappor kan förvandlas till handelsbod eller tribun. Västanå Teater kan sägas vara den stora förebilden vad gäller formspråket. Musiken drar åt modern musikal.

Jakob Hultcrantz Hansson och Amina Avdić. I bakgrunden Ellenor Lindgren. Foto: Patrick Degerman

Den stora behållningen är hur regissören Bobo Lundén lyckas tälja fram biroller som lever, vid sidan av Jakob Hultcrantz Hansson som gör en trovärdig insats som naiv eller ångestriden Didrik. Andreas Anterot är rolig som broder Per, bodknodd och rallar-Goliat. Sonja Lindblom gör en lustig figur som rikemanssonen Ludvig. Amina Avdić spelar hustrun AnnaStava men blir aningen ställd bakom Hagar, kvinnan med den stora hemligheten och motståndet – fint, vasst spelad av Ellinor Lindgren. Mattias Kågström spelar Holmgren, och Henrik Gustafsson gör flera roller som man kokat ner till små, intensiva porträtt – som av en istadig SpadarAbdon.

”Jernbanan” på Sara kulturhus är en hyllning till Sara Lidmans nästan bibliska sätt att fånga den västerbottniska världen före industrialismen. Uppsättningen växer när ensemblen blir mer självsäker, och åskådaren väl har accepterat förutsättningarna. Regin betonar Platsen, hemmahörigheten

och en absurd stolthet över det eländigt karga som blir till styvnackad hybris.

”Allt är ett utdraget skrik” är en replik som ensemblen upprepar gång på gång, medan skuldsedlarna faller som allt för tidig snö och Didriks dröm om en rättvis värld, också på västerbottnisk mark, faller sönder. ”Jernbanan” blir till sist en tragedi, om visioner kontra illusioner. Och om affärsmetoder.

Lars Ring

Följ skribent

Annons

LÄS ÄVEN

Maktspel när kvinnor tar sig rätten att döma

SCEN 15 sep 2023

Skarpsynt Dagerman ser dem som förlorat allt

SCEN 17 sep 2023

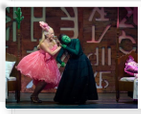

Politisk musikal utan en död sekund

SCEN 17 sep 2023

RELATERADE ÄMNEN

Scen · Scenrecensioner · Teater · Sara Lidman · Sara kulturhus

Mer från Startsidan

Foto: Jonas Ekströmer/TT

Gängvåldet i Sverige

Militärt stöd till polisen bereds av regeringen

”Vad polisen behöver hjälp med är inte våldskapital i förorterna.”

Två personer anhållna efter dödssprängning

Ung kvinna avled – ska inte ha varit måltavlan • Granne finns på ”fiendelista”.

Senaste nytt

5 min SPORT
Barcelona i muthärva – razzia mot spanska förbundet

26 min DEBATT
”BO har inte avrått från porrfilter”

47 min KULTUR
Kungliga Operan ställer in efter olycka

47 min SCEN
Värmen gör lilla Ninni synlig

1 tim VÄRLDEN
Stoltenberg i Kiev: Beställ mer vapen

KD-topp: Kanske dags att vi i högern ber om ursäkt

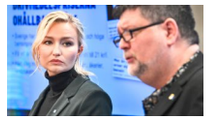

Sträcker ut en hand till oppositionen: ”Vi har haft ett onödigt högt tonläge.”

Kriminolog: Det gör våldsvågen märklig

Elva personer skjutna till döds – bara i september.

Sex gripna efter dödsskjutning i Jordbro

Polisen undersöker om en bilkrock kan ha varit avledande manöver.

13-åring efter mordet: ”Man är van”

En tonårspojke sköts ihjäl under onsdagskvällen vid Mälarhöjdens idrottsplats.

Läs mer om Gängvåldet i Sverige

Foto: Anna Roström, Tim Aro

Hemlig ljudinspelning: ”Inget fusk och snusk”

Collectum-chef hörs försvara valet av Alecta – jämför 60 miljarder med inköp av ny dator.

Foto: Alex Babenko / AP

Rysslands invasion av Ukraina

Uppgifter: Reservarmé i rörelse för rysk offensiv

Experter ifrågasätter om det räcker för framstöt: ”Tar vad de har.”

Stoltenberg i Kiev: Beställ mer vapen

DIREKT Nato-chefen Jens Stoltenberg är i Kiev för samtal • Senaste nytt

Läs mer om Rysslands invasion av Ukraina

Kanelbullens dag

Stans bästa: ”Smakar som mormors bullar”

SvD:s testpanel har enats om Stockholms bästa kanelbulle inför kanelbullens dag.

Till startsidan för Svenska Dagbladet

Tf chefredaktör och ansvarig utgivare: Martin Ahlquist
Politisk chefredaktör: Tove Lifvendahl
Tf vd: Karin Nilsson
Tf redaktionschef och stf ansvarig utgivare: Daniel Kederstedt

Chef SvD Nyheter: Mikael Larsson
Chef SvD Näringsliv: Louise Andrén Meiton
Chef SvD Kultur: Lisa Irenius
Kontakta redaktionen
Växel: +46 8 13 50 00

Tipsa om nyheter
Jobba på SvD
Annonsera i SvD
Anmäl störande/felaktig annons
Annonsvänligt Sverige
Personuppgifts- och cookiepolicy

Postadress kundservice: Svenska Dagbladet, C/o Releasy Customer Management AB, Box 881, 501 15 Borås
Postadress redaktion: Svenska Dagbladet, 105 17 Stockholm
Besök Västra Järnvägsgatan 21, Stockholm
Organisationsnummer: 902004-3619

Prenumerationsärenden och e-post till kundservice

Kundservice: +46 8 618 02 20

SvD

Kvalitetsjournalistik sedan 1884.

Schibsted SvD.se är en del av Schibsted. Schibsted är ansvarig för dina data på denna sida. Läs mer här